

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C₂₀.

ASIA:

Lisboassa olevan lähetystön raportti no 1.

Asiainhoitaja Orasmaa.

Lisboa, 28/2 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Lisboa, helmikuun 27 p:nä 1932.

N:o 362/32.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
KP	12/1912	1. 32
7/3. 32	7	12
FINNIA	ULKOASIAINMINISTERIÖ	ASIA
5	C20	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää rap-
porttini n:o 1/1932, joka sisältää:

Neuvotteluja kauppasopimuksen johdosta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän
kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Kasanen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

LISBOA

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 1.

Lisboa ssa 27 p:nä helmi kuuta 19 32.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
12/191 Ac. D. 19 32		
7/3. 32	72	LIL
TYÖMA	OLASTO	ASIA
5	Cl.	

Asia: Neuvotteluja kauppasopimuksen johdosta.

Pyydän seuraavassa saada kunnioittaen esittää Teille, Herra Ministeri, lyhyen yhteenvedon niistä keskusteluista, joita minulla on ollut tšekäläisessä ulkoasiainministeriössä kauppasopimuksestamme kieltolain kumoamisen kautta syntyneen uuden tilanteen johdosta. Täällä on nim. tartuttu asiaan toisella tavalla kuin Espanjassa. Kyllähän sielläkin valtioministeriön herrat ovat tehneet tiedusteluja asian kulusta, mutta ei kukaan, ei edes kaupallisen osaston päällikkö ollut sanallakaan viitannut ennen lähtöäni Lisboaan, että uusi tilanne vaatisi jotain korjauksia tai muutoksia voimassaolevaan kauppasopimukseen.

Saavuin tänne maanantaina t.k. 22 p:nä pitkän junamatkan jälkeen. Tämä väli, joka ennen ajettiin 16 tunnissa, vaatii nyt kokonaista 21 tuntia, junanmuutot v.m. Seuraavana päivänä kävin ulkoasiainministeriössä, mutta en onnistunut tapamaan kansliapäällikköä enkä kaupallisen osaston päällikköä. Molemmat olivat kiinni. Tapasin vain erään virkamiehen, joka tuli tiedustelemaan asiaani ja jolle sain kertoa saapuneeni juuri kaupun-

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen. _____
- 2) Tavallinen ja lisäksi _____ lle.
- 3) Ei tiedoituksiin. _____
- 4) Ei tiedoituksiin, mutta _____ lle.

kiin ja tarkoitukseni oli tehdä virallinen tervehdyskäyntini herra kansliapäällikön luona. Illalla sain sitten puhelinilmoituksen, että kansliapäällikkö, suurlähettiläs Teixeira de Sampayo ottaa minut vastaan seuraavana päivänä klo 3 - 4 välillä. Starttini onnistui siten mainiosti, sillä on muistettava, ettei siitä ole monta vuotta, kun Tanskan asiainhoitaja odotti täällä kolmisen viikkoa puheillepääsyä kansliapäällikön luo ja palasi Madridiin saamatta tilaisuutta tavata häntä.

Kansliapäällikkö, suurlähettiläs Teixeira de Sampayo otti minut vastaan erittäin ystävällisesti. Kieltolain kohtalo kiinnitti erikoisesti hänen mieltään. Hän tiedusteli tarkkaan kansanäänestystä ja uuden lain käsittelyä ja sisältöä. Keskustelun kuluessa hän sitten mainitsi olleensa juuri puhelinkeskustelussa ulkoministeri Brancon kanssa. Tämä oli kertonut neuvotteluistaan Herra Ulkoasiainministerin kanssa. Minä en osannut niiden johdosta vastata muuta kuin että odotan niiden johdosta tarkempia tietoja. Ajatus kauppasopimuksen tarkistuksesta oli minulle kuitenkin jotenkin odottamaton.

Kansliapäällikön luota siirryin sitten kaupallisen osaston päällikön, ministeri Correian luo. Hänethän tunsin edelliseltä käynniltäni vielä paremmin kuin kansliapäällikön, sillä hänhän oli johtanut silloin kauppasopimusneuvottelujamme Portugalin puolesta. Ja edellisenä kesänä minulla oli ollut ilo vastaanottaa hänet luonani Madridissa. Hän otti heti puheeksi Herra Ulkoasiainministerin Genèveissä käymät neuvottelut. Kävimme sitten yhdessä läpi kauppasopimuksen tekstin pykälä pykälältä. Hän ei tehnyt huomautusta muuta kuin kolmannen artiklan (viiniartikla) toista momenttia vastaan, joka kuuluu seuraavasti:

"Pour l'application du paragraphe précédent, la Finlande admettra les dits produits portugais soit dans la pharmacopée, soit comme médicaments pour le traitement des animaux soit pour des usages techniques ou scientifiques."

Sen johdosta hän lausui, että olisi suotavaa, että Suomen taholta ilmoitettaisiin tämä sopimuksen kohta mitättömäksi, koska se on kieltolain kumoamisen kautta menettänyt

kaiken merkityksensä. Muuten hän piti puolestaan tarkistusta tarpeettomana.

Sen jälkeen hän kiinnitti huomiota väkijuomakaupan järjestelyyn huomauttaen, että, koska se Suomessa joutuu monopolivhtiölle, olisi suotavaa laatia siitä samanlainen pöytäkirjanluontoinen akordi, mikä heillä on Norjan kanssa. Hän näytti samalla viime marraskuussa - sähkössäni mainitsin erehdyksessä joulukuussa - Norjan uudistettuun sopimukseen liittyvää, tätä koskevaa pöytäkirjaa. Huomautin hänelle, että minun on vaikeata antaa hänelle minkäänlaista vastausta, sillä en tunne kyllin tarkkaan uutta lakia, jonka lopullista tekstiä en ole vielä saanut, enkä myöskään, vastaakä Suomessa käytäntöön otettava järjestelmä Norjan oloja. Sovimme siitä, että hän antaa minulle jäljennöksen pöytäkirjasta - itse sopimuksesta en sitä vastoin saanut häneltä jäljennöstä, koska Norja ei ole vielä sitä ratifioinut x) - ja odotamme siksi, kunnes minä saan ranskannokset sekä laista että mahdollisesti myöskin alkoholi liikkeen vhtiöjärjestyksestä.

Mitä itse sopimukseen tulee niin minä puolestani suhtauduin passiivisesti tarkistusajatukseen, sillä se ei mielestäni voi tuoda meille mitään lisäetuja eikä ole muutenkaan tarpeen vaatima. Meillä on vanhassa sopimuksessa sekä kaupan että merenkulun suhteen suosituimmuus. Enempää me emme voi saada, koska muutenkaan eivät ole saaneet. Ja vanhan sopimuksen määräys, että me sitoudumme ostamaan tarvittavat portugalilaiset viinit Portugalista, on edelleenkin paikallaan, sillä se on ensinnäkin omiansa antamaan meidän ja Portugalin välisistä kauppasuhteista oikean kuvan ja on omiaan

---

x) Olin pyytänvt myöskin konsuli Wangia hankkimaan mikäli mahdollista sopimuksen tekstin, mutta hän ei sitä onnistunut saamaan Norjan lähetystöstä. Minulle ministeri Koren, ollessani hänen luonaan, lupasi kyllä jäljennöksen itse sopimuksesta, mutta ei pöytäkirjasta! Silloin se oli minulle jo luvattu ulkoasiainministeriöstä.

niitä elvyttämään - ehkäpä vientiäkin Portugaliin - sen sijaan että me rikastuttaisimme joko englantilaisia, saksalaisia tai muunlaisia välikauppiaita ja saisimme hyvässä onnessa vielä väärennettyä tavaraa, kuten ennenkin. Lisäksi sen avulla saadaan jälleen aikaan Suomen ja Portugalin välinen laivayhteys. Ainakin se on omiansa taakkaamaan suomalaisille laivoille enemmän lastia. Merkkisuojelelussa ovat monet maat menneet pitemmälle kuin me, joten siinäkin suhteessa me emme voittaisi mitään vaan saisimme ehkä vain tehdä Portugalille lisäämyönnytyksiä.

Samana iltana sain sitten vastaanottaa
Ulkoasiainministeriöltä seuraavan sähkeen:

6 Portugalin ulkoministeri suggeroinut Holstille neuvotteluja revisiosta kieltolain kumouduttua navigatiosta sanomalehti liikemies delegation vaihdosta pohjana suosituimmuus alkuperamerkkien suojele portugalilainen puhunut viineista korkista kahvista muista koloniaaleista Holsti puusta paperista karjantuotteista onko mielestanne mahdollisuuksia erikoisetu~~ihin~~ joiden vuoksi kannattaisi revisiota ajatella mitahan ministerinsa oikeastaan tarkoittanut

Siihen vastasin vielä samana iltana seuraavasti:

13 tanaan uministeriossa kauppapaallikko puhui samanlaisista neuvotteluista Brancon YrjöKoskisen valilla mutta piti puolestaan sopimuksen tarkistusta tarpeettomana kunhan ilmoitamme viiniartiklan toinen momentti uuden lain voimaantultua mitaton piste samalla viittasi suotavaa tehtäisiin monopoliyhtiosta samanlainen valipuhe kuin heilla Norjan kanssa piste vastasin odotettaisiin kunnes saan lain lopullisen tekstin yhtiön saannot joten voidaan tarkastaa onko tarpeellista piste pyydan lähettamaan lain saantojen ranskannokset kiireellisesti 6

Seuraavana päivänä täydensin sitä seuraavalla salasähkeellä:

14/13 Mielestäni tarkistus tarpeeton koska uuden tilanteen vaatimukset voidaan korvata nootilla eikä mitään mahdollisuutta saavuttaa lisäetuja. Lienee vaikeata välttyä monopoliyhtiötä koskevasta akordista. Norjan viime joulukuussa tarkistettua ei vielä julkaistu luvassa lähetän ensi tilassa.

T.k. 26 p:ä sain sitten Madridinkautta
seuraavan Herra Ulkoasiainministerin sähkeen:

G 14 keskusteltuani Brancon kanssa pyydan valmistautumaan Portugalin kanssa neuvotteluihin koskien primo kaupsopimuksen revisiota muuttuneen alkoholitilant johdosta secundo navigationia tertio turismia lahinna selmalpitaen sanomalehti liikepiirien delegation vaihtoa stop ulkoministerio lahettaa aikanaan tarkemmat ohjeet

Ollessani tänään muiden asioiden takia
kansliapäällikön luona tuli puheeksi myöskin kauppasopimuksemme. Viit-

tasin keskusteluuni ministeri Correian kanssa, koska tiesin, että on taktillisesti edullista pitää hänet asioista au courant. Hän kertoi myöskin ministeri Correian niistä maininneen hänelle ja täysin hyväksyvänsä ajatuksen, että edellämainittu 3ⁿ artiklan kohta voidaan annuleerata nootilla ja että muuten ei sopimus kaipaa muutoksia.

Samalla hän kosketteli ajatusta saada Portugaliiin suomalaisten liikemiesten retkikunta tutustumaan tällaisiin vientimahdollisuuksiin. Hänen mielestään sitä ei olisi yhdistettävä sanomalehtimiesten retkikuntaan, josta myöskin on ollut puhetta, vaan olisi suotava, että kummatkin tapahtuvat erikseen. Hän lisäsi, että tällä hetkellä olisi toivottavinta saada suomalaiset käymään Portugalissa, myöhemmin voidaan ottaa puheeksi vastavierailu. Ajatus ei ole uusi. Siitä mainitsi minulle jo kaksi vuotta sitten kauppasopimusneuvottelujen yhteydessä ministeri Correia ja on se nyt kieltolain tultua kumotuksi otettu uudelleen esille.

Silloin en vielä tiennyt hallituksen hyväksymästä uudesta asetuksesta, joka koskee kontingenteja, väliaikaisia kauppasopimuksia, tullikorotuksia v.m. ja joista ilmoitin Ulkoasiainministeriölle sähköellä. En niin ollen osannut tiedustella ministeriössä, miten asetus mahdollisesti voi vaikuttaa Suomen ja Portugalin väliseen kauppasopimukseen. Ilmoitan siitä tarkemmin myöhemmin. En myöskään voi vielä sanoa, olisiko uusittu Norjan ja Portugalin välinen sopimus omiansa tukemaan tarkistusaajatusta, ennenkuin olen saanut sen tekstin. Palaan asiaan sen jälkeen uudelleen.

Edellä mainitun Norjan ja Portugalin uusittuun kauppasopimukseen liittyvän viinimonopolivhtiötä koskevan lisäpöytäkirjan lähetän erikseen Ulkoasiainministeriölle.

Kiili Brasema

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C20

ASIA:

Lisboassa olevan lähetystön rap. no 2.

Asiainhoit. Oksanen.

4/3 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESICKNING

Lisboa, maaliskuun 4 p:nä 1932.

N:o 383/32.

18192 fac.	32
18/3.32	
5 C20	

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää raporttini
n:o 2/1932, joka sisältää:

Portugalin ja Norjan välinen kauppasopimus.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän kunnioi-
tukseni vakuutus.

Liite seuraa vain kahta kappaletta.

(Kp., postoi.)

Vilho Vasenius

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

LISBOA SSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 2.

Lisboa ssa 4 p:nä maaliskuuta 19 32.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 13/1932 h.c. 1932		
12/3.32	3	111
RYHÄ		ASIA
5	CRo	

Asia: Portugalin ja Norjan välinen kauppasopimus.

Viitaten täältä lähettämäni, kauppasopimusta koskevaan raporttiini n:o 1/32 myötäliitän täten kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle jäljennöksen Portugalin ja Norjan välillä viime marraskuun 13 p:nä allekirjoitetusta kauppaja merenkulkusopimuksesta. Kun pyysin Ministeriötä hankkimaan sopimuksen Oslost, tein sen sen vuoksi, että olin silloin vielä epätietoinen siitä, saanko sopimuksen käsiini täällä vaiko en. Sopimukseen liittyvän, viinimonopoolia koskevan lisäpöytäkirjan olen jo aikaisemmin lähettänyt Ministeriölle kirjelmällä n:o 363 viime helmikuun 27 p:ltä.

Antaessaan minulle kappaleen sopimusta Norjan lähettiläs, ministeri Koren huomautti edellämainitun lisäpöytäkirjan salaisesta luonteesta ja ettei hän voi sitä minulle antaa. Samalla hän mainitsi, että sopimusta ei myöskään vielä ole jätetty stortingille, joten sen ratifiointi Norjassa viivästyy. Hän kertoi lykkäyksen johtuvan erinäisten ministerien sairaudesta. Selitys tuntuu kuitenkin minusta haetuilta, kun on kysymys jo marraskuussa allekirjoitetusta sopimuksesta. Toistaiseksi en osaa kuitenkaan sanoa, mikä olisi todellinen aihe lykkäykseen.

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen. _____ lle.
 2) Tavallinen ja lisäksi _____ lle.
 3) Ei tiedoituksiin. _____
 4) Ei tiedoituksiin, mutta _____ lle.

Uusi sopimus eroaa v.1923 allekirjoitetusta ensinnäkin siinä, että molemmat maat myöntävät nyt toisilleen sekä kaupan että merenkulun suhteen yleisen suosituimmuuden ilman rajoituksia; vanhassa sopimuksessa oli erikseen lueteltu ne portugalilaiset ja norjalaiset tuotteet, joiden suhteen sovelletaan suosituimmuusmääräystä. Norjan tuotteista Portugalin siirtomaissa ei vanhassa sopimuksessa lausuta mitään. Merenkulun suhteen on Norjalla vanhassa sopimuksessa Portugalissa ja saarilla 25% alennus voimassaolevista maksuista sekä vain siirtomaissa suosituimmuus. Kuten tunnetua Suomen ja Portugalin välisen sopimuksen mukaan Suomella on sekä kaupan että merenkulun suhteen Portugalissa, sen saarilla ja siirtomaissa täydellinen suosituimmuus.

Uusi sopimus poikkeaa lisäksi siinä Suomen ja Portugalin välisestä sopimuksesta, että kieltoja ja rajoituksia sekä väärrien merkintöjen käyttöä koskevat määräykset eivät ole molempuoliset, vaan yksinomaan Norjaan kohdistuvat.

Norja on uudessa sopimuksessa laajentanut merkkisuojausluokkaan myöskin Carcavelos- ja Setubalin moscatelviineihin, jotka ovat myöskin otettu Suomen ja Portugalin väliseen sopimukseen.

Sopimus sisältää lisäksi, samaten kuin edellisenkin, yksityiskohtaisia määräyksiä portugalilaisten viinien kaupasta y.m. Norjassa. Koetan ottaa myöhemmin selkoa, mitä sisältävät sopimuksen 9 art. mainitut memorandumit ja nootit huhtikuun 11 p:ltä 1923 ja marraskuun 23 p:ltä 1925.

Sopimus ei sisällä mitään etuja, mitkä ei Suomella voimassaolevan sopimuksen mukaan jo olisi.

Lies Brasens

Convention de Commerce et de Navigation

entre le Portugal et la Norvège.

Article 1.

Le Gouvernement Portugais appliquera aux marchandises norvégiennes en général, à leur importation en Portugal, aux îles adjacentes et aux colonies le traitement de la nation la plus favorisée.

Le Gouvernement Norvégien appliquera aux marchandises originaires et en provenance du Portugal, de ses îles adjacentes et de ses colonies le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 2.

Le Gouvernement Norvégien s'engage à permettre, pendant la durée de la présente Convention, l'importation, en futs ou en bouteilles, ainsi que le transport et la vente à l'intérieur, des vins portugais d'une teneur d'alcool égale ou inférieure à 21 degrés, sans en limiter la consommation, pourvu qu'il s'agisse de vins purs provenant uniquement de la fermentation du jus de raisins frais et n'ayant subi aucune addition d'alcool, si ce n'est celui de l'alcoolisation indispensable pour définir leur type.

Les commis-voyageurs ou commerçants voyageant en Norvège pour le compte d'une maison portugaise pourront recueillir des commandes, avec ou sans échantillons, mais sans colporter des marchandises, chez toute personne ou institution se livrant au commerce des vins en gros ou en détail.

Le Gouvernement Norvégien s'engage à accorder aux vins portugais d'une teneur alcoolique égale ou inférieure à 21 degrés un traitement aussi favorable à tous points de vue que celui qui serait à l'avenir accordé à l'importation aux produits de même teneur d'alcool en provenance de tout autre pays, et, en ce qui concerne le transport, la vente et la consommation, le traitement le plus favo-

rable accordé, soit aux produits de meme teneur d'alcool en provenance d'autres pays que le Portugal, soit aux boissons de production nationale possédant une meme teneur d'alcool que les vins portugais.

Le traitement national ainsi prévu pour les vins portugais n'implique pas cependant une assimilation complète du régime des vins et du régime des boissons de fruits de meme teneur alcoolique que les vins, en ce qui concerne leur vente et leur débit, étant entendu cependant que les vins ne seront pas soumis à un régime moins favorable que les boissons de fruits, au point de vue des réglementations administratives et fiscales.

Quel que soit le régime adopté en Norvège pour l'importation, la vente, le transport et la consommation des vins cidessus mentionnés, le Gouvernement Norvégien s'engage à permettre que les particuliers, ainsi que les restaurateurs et négociants en vins, puissent obtenir pour leur consommation ou leur commerce l'importation et le transport de toutes marques de vins portugais ci-dessus visés sans limitation de quantité.

Ces garanties du Gouvernement Norvégien prevaudront, le cas échéant, contre toute réglementation locale qui serait de nature à y faire échec.

Article 3.

Quel que soit le régime adopté en Norvège pour l'importation, la production, la vente, le transport et la consommation des vins titrant plus de 14 degrés d'alcool jusqu'à 21 degrés d'alcool inclusivement, le Gouvernement Norvégien s'engage à permettre, pendant la durée de la présente Convention, l'importation, le transport et la vente intérieure des vins de Porto et de Madère titrant plus de 14 degrés d'alcool et jusqu'à 21 degrés d'alcool inclusivement.

Quel que soit le régime adopté en Norvège pour l'importation des vins titrant plus de 14 degrés d'alcool et jusqu'à 21 degrés d'alcool inclusivement, le Gouvernement Norvégien s'engage à veiller à ce que les personnes ou institutions autorisées à vendre des vins de Porto et de Madère, Moscatel de Setubal et Carcavelos au public aient toujours le droit d'exiger la livraison des produits provenant des maisons portugaises désignées par elles.

Article 4.

Le Gouvernement Norvégien s'engage à ne pas établir pour les produits visés dans les articles 2 et 3 des prohibitions spéciales, des droits ou des surtaxes qui auraient pour but de restreindre les importations de ces produits.

Il est entendu que le monopole Norvégien des vins ne prélevera de bénéfices exagérés sur les produits visés dans la présente Convention.

Il est en outre entendu qu'aucun obstacle ne sera mis en Norvège à l'introduction des échantillons nécessaires, soit aux représentants ou commerçants voyageant pour le compte de maisons portugaises, soit, dans les memes conditions que celles qui sont prévues pour les commerçants et représentants, aux agents locaux de ces maisons portugaises, expédiés par les producteurs ou commerçants portugais aux dits représentants commerçants ou agents locaux.

Article 5.

Les dispositions de la présente Convention ne s'appliqueront pas aux faveurs spéciales que la Norvège a accordées ou accordera aux pays limitrophes, au Danemark ou à l'Islande, ni à celles que le Portugal a accordées ou accordera au Brésil et à l'Espagne.

Article 6.

Le Gouvernement Norvégien reconnaît que les désignations "Porto" (Port, Oporto, Portwine, Portwein et combinaisons de noms semblables) et "Madeira" (Madère, Madeirawine, Madeirawein et combinaisons de noms semblables), "Moscatel de Setubal" et "Carcavelos" constituent des marques régionales et appartiennent exclusivement aux vins récoltés dans les régions portugaises respectivement du Douro, de l'île de Madère, de Setubal et Carcavelos, et il s'engage à ne pas admettre à l'importation sur son territoire des vins avec les susdites désignations qui ne seraient pas originaires de ces régions portugaises et exportés par les ports de Porto, Funchal, et Lisbonne avec des certificats d'origine délivrés par les autorités portugaises compétentes.

Ces dispositions s'appliquent, alors même que la mention régionale est accompagnée de l'indication du nom du véritable lieu d'origine ou de l'expression, "type", "genre", "façon" ou de toute autre expression similaire.

Le Gouvernement Norvégien s'engage, par l'entremise du monopole de vins, à réprimer par la saisie et par d'autres sanctions adéquates, conformément aux prescriptions de sa législation, l'importation, l'emmagasinage, l'exportation, la fabrication, la circulation, la vente ou la mise en vente de vins avec la désignation de "Porto", "Madeira", "Moscatel de Setubal" et "Carcavelos" qui ne soient pas originaires des régions respectives. La saisie des produits incriminés et les autres sanctions auront lieu soit à la diligence des autorités compétentes, soit à la requête d'une partie intéressée, individu, société ou syndicat.

Article 7.

Pendant la durée de la présente Convention, le Gouvernement Norvégien accordera aux navires portugais le traitement de la nation la plus favorisée. De son côté le Gouvernement Portugais accordera aux navires norvégiens dans la métropole, aux îles adjacentes et aux colonies le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 8.

La présente Convention entrera en vigueur le 30ème jour après que la ratification de la Norvège aura été notifiée à Lisbonne et produira ses effets pendant une année à partir de cette date. En cas de la non-dénonciation trois mois avant l'expiration de ce délai, la convention sera prorogée par voie de tacite reconduction jusqu'à la fin d'un délai de six mois à partir de la date à laquelle un des deux Gouvernements aura notifié à l'autre son intention de faire cesser les effets de la Convention.

Les dispositions de la déclaration du onze avril 1923 seront appliquées jusqu'à la mise en vigueur de la présente Convention.

Article 9.

Il est entendu que l'interprétation contenue dans le memo-

randum joint à la note du Représentant de la Norvège à Lisbonne, du 11 avril 1923, échangée avec une autre de la meme date et un memorandum de la meme teneur, signée par le Ministre des Affaires Etrangères, reste applicable aux dispositions de la présente Convention.

Il est également entendu que les dispositions contenues dans le Protocole signé à Lisbonne le 23 novembre 1925 resteront en vigueur.

Fait à Lisbonne, en double exemplaire, le 13 novembre 1931.

(s) Finn Koren

(s) Fernando Augusto Branco

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ:

5.

OSASTO:

C2.

ASIA:

Lisboassa olevan lähetystön rap. no 3.

Asiainhoitaja Orasmaa.

Madrid, 12/3 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa, maaliskuun 12 p:nä 1932.

N:o 456/32.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
114192/32	32
23/3.32	
5	20

Herra Ministeri,

Täten on minulla kunnia myötäliittää Portugaliala koskeva raporttini n:o 3/1932, joka sisältää:

Uusi väkijuomalaki ja Portugaliala.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvän kunnioitukseni vakuutus.

Vilho Pasacas

K. Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö - Koskinen,

Helsinki.

2
MADRIDI ..... SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 3.

Madridi ..... ssa 12 p:nä maalis kuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		14 1932	10 32
23/3.32			
RYHMÄ	OSASTO	ASIA	
5	C 20		

Asia: Uusi väkijuomalaki ja Portugalin
tugali.

Olen jo aikaisemmin tehnyt selkoa siitä, mitä Portugalin ulkoasiainministeriössä minulle sanottiin uuden väkijuomalain vaikutuksesta Suomen ja Portugalin väliseen kauppasopimukseen. Sen täydennyksenä saan kunnioittaen vielä tiedoittaa seuraavaa:

T.k. 8 p:nä oli Lisboan lehdissä Portugalin hallitukselle Funchalista Madeiran saarilta lähetetty sähke, jossa "Associação de Classe dos Exportadores de Vinho da Madeira" Suomessa voimaan tulevaan uuteen väkijuomalakiin viitaten pyysi toimenpiteitä, jotta madeiraviinille taattaisiin Suomessa sen entistä kulu- tusta vastaava kontingentti.

Tähän julkaisi "Diario de Noticias"-lehti seuraavana päivänä selityksen. Sen oli antanut ulkoasiainministeriön kaupallisen osaston päällikkö ministeri Correia, kuten hän itse minulle huomautti. Selityksessään ministeri C. ensinnäkin huomauttaa, että tieto "kuivan systeemin" loppumisesta Suomessa oli aluksi omian- sa herättämään tyytyväisyyttä viinejävievissä maissa, mutta sittem- min se sai aikaan eräänlaisen pettymyksen, kuten madeiralainen sähke

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen. .... lle.
 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
 3) Ei tiedoituksiin.
 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

osoittaa. Se seikka, että Suomen hallitus, samaten kuin Norjankin, ottaa käytäntöön viinin tuonnissa monopolijärjestelmän voi saattaa vaaraan Portugalin edut sen sijaan, että näiden uusien markkinain avautuminen olisi ollut niille suojea. Huomautetaan, että eräs kauppasopimuksen määräys (3 art. toinenpykälä) takasi kieltolain aikana madeiraviinille tietyn kulutuksen. Tämä määräys on nyt käynyt tarpeettomaksi, mutta on saatava aikaan lisäsopimus, joka takaa portugalilaisille viineille niille kuuluvat oikeudet. Uusi laki julkaistaan Suomessa huhtikuun 5 p:nä (väärinkäsitys johtuu siitä, että Portugalissa lain julkaiseminen tietää samalla sen voimaantuloa). Ennen sitä ei asiassa voida tehdä mitään, mutta sen jälkeen hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lisäsopimuksen aikaansaamiseksi.

Olin sillä välin saanut Ministeriön vastauksena tiedusteluuni, olisiko syytä odottaa ulkoasiainministeri Brancon paluuta, sähkeen, jossa minulle annettiin lupa viipyä Lisboassa t.k. 15 p:vään, jos on varmuutta ministeri Brancon paluusta siihen mennessä, muuten sain määräyksen palata heti Madridiin. Vielä t.k. 8 p:nä oltiin Portugalin ulkoasiainministeriössä sitä mieltä, että ministeri B. voi palata viikon vaihteessa. Seuraavana päivänä sain siellä kuitenkin niin epämääräisen vastauksen tiedusteluuni hänen tulostaan, että saamaani käskyä noudattaen määräsin lähtöni heti seuraavaksi aamuksi.

En tuntenut edellämainitsemaani selitystä vielä ollessani t.k. 9 p:nä ministeri Correian luona ilmoittamassa hänelle, että olen pakotettu kiireellisesti palaamaan Madridiin sekä puhumassa parista keskeneräisestä asiasta. Sopimuksen tarkistusajatukseseen en puuttunut, koska en ollut siitä saanut mitään ohjeita. Hän sen sijaan tiedusteli, olenko ilmoittanut hänen kantansa Ministeriölle ja olenko saanut asiassa mitään ilmoitusta. Vastasin kieltevästi kysymyksen jälkimäiseen osaan, johon hän lisäsi, että sillä hän ei ole kiirettä. Norjalaistapaisen akordin ei tarvitse sellaisena tulla kysymykseen, sillä ensin on tutkittava suomalainen järjestelmä ja sittenhän vasta nähdään, mitä asiassa voidaan tehdä. Enempää ei asiasta puhuttu.

Olin sen vuoksi aikalailla hämmästynyt, kun

konsuli Wang seuraavana aamuna kysyi minulta asemalla, olenko nähnyt päivän "O Seculoa" ja mitä siinä on portugalilaisten viinien viennistä Suomeen kieltolain kumoamisen jälkeen. Lehdessä kerrottiin, että olin edellisenä päivänä ollut ulkoasiainministeriössä ministeri Correian luona ja että m.m. olimme koskettelleet Suomen paluuta "märkään järjestelmään". Sen jälkeen kerrotaan, kuinka portugalilaisista viineistä ennen pidettiin Suomessa, kuinka kieltolain aikana madeiran kulutus Suomessa oli n.80-100 tynnyriä vuodessa sekä kieltolakia koskevan komitean mietinnöstä, kansanäänessä ja sen seurauksista. Sitten huomautetaan, että Suomessa tulee käytäntöön monopoliyhtiö Ruotsin ~~RNÄLÄIN~~ viinimonopolin malliin. Portugalilaiset viejät eivät ole - sanotaan lehdessä - osoittaneet erikoista toimeliaisuutta eikä ole myöskään mitään syytä hätäilyyn. Ennen uuden lain voimaantuloa ei nimittäin voida asiassa tehdä mitään. Vielä ei tiedetä, ottaako Suomi käytäntöön samanlaisen järjestelmän kuin Norja, mikä antoi aiheita erikoiseen lisäsopimukseen, joka takasi suhteellisen määrän kaikille vientimaille. Vasta lain voimaantultua ulkoasiainministeriö voi ryhtyä asiassa toimenpiteisiin. Sitten on kirjoituksessa lause, joka viittaisi siihen, että Portugalissa tapahtuisi samalla jonkinlainen jako viejien kesken. Sanotaan nimittäin: "Ja Portugalin sisäisessä tuotannossa ei ole mitään syytä pelätä kilpailua katsoen siihen, että viennin jaon kaikkien viejien kesken suorittaisivat meidän viralliset organisaatiomme".

Sanoin edellä olleeni tästä kaikesta hämmästynyt, sillä ministeri Correia ei sanallakaan keskustelumme kuluessa viitannut siihen, että hän antaisi käyntini johdosta tällaisen selostuksen lehdille. Olisin nimittäin asettunut ehdottomasti sitä vastaan, että tällainen selostus annettiin minun käyntini johdosta ulkoasiainministeriössä.

Vaikka ottaakin huomioon, kuinka tärkeä tekijä viini on Portugalin viennissä ja että muuttuneet olosuhteet sen vuoksi kiinnostavat portugalilaisia tavallista enemmän, tuntuu Portugalin viranomaisten osoittama toimeliaisuus hiukan erikoiselta. Ensin ministeri Brancon tapaaminen Herra Ulkoasiain-

ministerin kanssa Genèveissä, josta myös annettiin tieto Lisboan lehdille, puheet sopimuksen korjauksesta ja mahdollisesta täydennyksestä minun kanssani Portugalin ulkoasiainministeriössä ja viimeksi ministeri Coôrreian molemmat lehdille antamat selonteot, kaikki nämä antavat aihetta otaksua, että Portugalin ulkoasiainministeriö on erikoisesti tahtonut osoittaa aktiivisuuttaan. Tätä käsitystäni vahvistaa vielä eräs sivultapäin, mutta kuitenkin läheltä ulkoasiainministeriötä kuulemani lausunto. Mahdotontahan ei ole, että ulkoasiainministeriö on perästäpäin saanut nuuskaa Suomen kanssa tekemästään sopimuksesta ja että se nyt haluaa osoittaa viininviljelijöille valppauttansa.

Olen katsonut tarpeelliseksi selostaa nämä lausunnot näin tarkkaan, koska mielestäni on syytä ottaa huomioon, millä mielellä uutta tilannetta katsellaan viinimaissa ja koska ne kuvastavat Portugalin viranomaisten suhtautumista viininmyyntimahdollisuuksiin Suomessa.

Viimeksi saamistani kotimaisista lehdistä näen, että alkoholiliikkeen johto aikoo ainakin aluksi supistaa saatavissa olevien viinimerkkien lukumäärän vain murto-osaan esim. Ruotsin monopoliyhtiön luettelosta. Uskallan epäillä, onko tämä taktillisesti harkittua, sillä siten suljetaan suuri määrä vientiliikkeitä markkinoilta, mikä asianomaisissa herättää tietenkin tyytymättömyyttä, valituksia hallituksille j.n.e. Tässä suhteessa Ruotsin esimerkki näyttäisi seuraamisen arvoiselta, sillä jo se seikka, että alkoholiliikkeen luettelossa olisi runsaasti ^{eri/}viinimerkkejä olisi omiansa katkaisemaan kärjen tällaisilta valituksilta ja muistutuksilta.

Lopuksi pyydän vielä saada mainita, että sekä Portugalin ulkoasiainministeriössä että sen ulkopuolella minun annettiin ymmärtää, että nähtäisiin mielellään minun oleskelevan vähän useammin ja vähän kauemmin Lisboassa kuin tähän asti. Kun kaiken lisäksi lähtöni tapahtui odottamattoman äkkiä, sain puolelta ja toiselta tiedusteluja, milloin tulen takaisin, mihin en voinut antaa muuta vastausta kuin että teen sen mielelläni niin pian vaij kuin minulla on siihen tilaisuus.

Teles. Bassey